

Kapcsolatok

A XII. Országos Főépítési Konferencia ajánlásai

Pápa Város Önkormányzata és az Országos Főépítési Kollégium augusztusban Pápán tartotta a XII. Országos Főépítési Konferenciát. A tanácskozás címét adó Kapcsolatok körül forogtak a gondolatok, a nyitó plenáris ülés előadásaihoz kapcsolódóan a három szekcióban is a KAPCSOLATOKRÓL VOLT SZÓ.

Az ÉN szekcióban részt vevők azt a kérdést tették fel, hogy mit gondol a település lakossága magáról, saját településéről.

A TE szekcióban arról beszélgettek, hogy mit gondolnak a térségi települések a környezetükről és a környezet a központi településéről.

A MI szekció tagjai pedig arra keresték a választ, hogy mi a vélemény az együttélésről.

A résztvevők megállapították, hogy nagyon sok település-, településcsoport szerencsésen választotta meg az adottságoknak megfelelő fejlesztési irányt, és ért el figyelemreméltó, követendő eredményeket. A jó példák közös vonása, hogy e településeket vezetők határozott akarata egyenrangú szerepet kapott az összefogással és a közösségi egyetértéssel.

A konferencia az alábbi ajánlásokat fogalmazta meg

❖ Elő kell segíteni és ösztönözni kell a gyakorlatorientált területi, kistérségi kutatásokat, megteremtve az alapját a korszerű területi, kistérségi szintű tervezésnek. A statisztikai kistérségi lehatárolás dinamikus felfo-

gásban és hosszabb távon követni tudná a természetes települési kapcsolatok rendszerét, amely az eltérő érdekek érvényesítése helyett inkább a kölcsönös előnyökön nyugvó együttműködés kiaknázása érdekében pályázati eszközökkel segítendő. A kistérségek határain fekvő szomszédos települések pályázati esélyegyenlőségét biztosítani kell.

A település, a falu, a község, a nagyközség, a város és a kistérség fogalmát, szakmai tartalmi követelményeit össze kell hangolni a közigazgatási meghatározásokkal és célokkal. A várossá nyilvánítás feltételeit és eljárását újra kell szabályozni, hogy az elnevezéshez tényleges tartalom társuljon, és az megőrizze rangját.

❖ A kistérségek központjaira vonatkozó szabályozásoknak és ezen településkategóriákra vonatkozó fejlesztési megoldásoknak figyelemmel kell lenni az eltérő adottságokra, a sajátosságokra, kiemelten a léptékbeli különbségekre. A kistérségi központ és a vele együtt élő települések közötti kommunikációban az őszinte pár-

beszédet kell megteremteni, és erősíteni kell szerepét a térség fejlődésének irányításában.

❖ A közép és kisvárosok komplexebb turisztikai vonzerő adottságai és térségük településeinek specifikus kínálata összehangolt fejlesztés révén, együttműködve, lényegesen növelheti versenyképességüket e területen. A térségközpont kezdeményező szerepe e partnerségben elvárható.

Ugyanakkor tekintettel kell lenni arra, hogy a térségek csak differenciáltan alkalmasak e gazdasági ág előnyeinek kiaknázására, és a turizmus feltételeinek a biztosítása csak a lakosság életkörülményeinek javításával együtt lehet cél.

❖ Tovább kell hangsúlyozni a fejlesztési koncepciók, a településrendezési tervek szükségességét az összehangolt és harmonikus fejlesztés és működés érdekében, mely feltételezi a megfelelő szakemberellátottságot is. A kistérségekben e feladatok összehangolásában kistérségi, vagy társult települési főépítész alkalmazását kell ösztönözni.

AHOL ÉLSZ

*Hogy kreáljunk helyeket?
Hagyjunk meg jó tereket!
Ne tervezzünk firle-francot,
játékermet, komor bankot!
Hagyjuk, hogy magától nőjön,
saját lelke előjöjjön.
Maradjon meg, ami szép,
nevekedjen, ami ép,
mert, ha igazi egy tér,
az életünk befér.*

Gömöry János

❖ A kistelepülések számára a településrendezési eszközök kismértékű módosításánál megfelelő tvrtanácsi szakmai ellenőrzés mellett meg kell teremteni az egyszerűsített terv és eljárás lehetőségét.

❖ A települések tervezése, fejlesztése és működtetése során az értékvédelem mellett az épített környezet minőségét alapvetően befolyásoló közterületekre kiemelt figyelmet kell fordítani. A közterületekre vonatkozó tervek jogszabályi háttérét meg kell teremteni, hogy a tér- és utcaépítések szempontjai jelentőségüknek megfelelően érvényesüljenek az ágazati részletelőírások, illetve azok dokumentációja csökkentése mellett.

Az infrastruktúra kiemelt szerepének megfelelően indokolt a jelentősebb védendő együttesekkel és területekkel rendelkező településeken a közlekedési infrastruktúra mérsékelt, átgondolt rehabilitációja, rekonstrukciója.

Indokolt, hogy a közterületi közösségi funkciók sorában kapjon kellő figyelmet mind a szabályozás, mind az ösztönzés eszközein keresztül a fenn tartható forgalom és az élhető

település számára nélkülözhetetlen közforgalmú parkolók kialakításának az ügye.

A települések kereskedelmi szolgáltató rendszerének, hálózatának a településszerkezeti és működési hatásaait a városközponti funkciók megtarthatósága érdekében vizsgálni s – legalább települési szinten piacgazdasági eszközökkel – szabályozni indokolt.

❖ A települések hagyományainak és sajátosságainak a megőrzését minden beavatkozásnál indokolt igazolni.

A funkcionalista és normatív állapottervek, valamint az építési jog „egyenlődségi” helyett a differenciált értékvédelemre és a helyegységét előtérbe helyező szabályozásra van szükség. A folyamatos változások keretei között megvalósult településközpont-átépítések példái ráirányították a figyelmet a nyitott települési terek kérdésében a hely szelleme erősítésének az igényére, a gyakorlat és a tervezési előírások hiányosságaira.

❖ Szükséges a települési és a településközi társadalmi kapcsolatok fejlesztése, a helyi és a térségi civil-, a szakmai szervezetek részvételének, illetve aktivitásának az ösztönzése. Mindennek a közös jövőkép érdekében a közös gondolkodás és cselekvés révén a szükséges eszközrendszer bővítése által kell bekövetkeznie.

*Pápa–Budapest,
2007. augusztus*

Országos Főépítészeti Kollégium

Társadalmi innovációk a Magyarországi Falumegújítási Díj 2007 pályázat

Az önkormányzati és területfejlesztési miniszter, valamint a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter meghirdeti a Magyarországi Falumegújítási Díj 2007 pályázatot Társadalmi innovációk a jövőért mottóval.

A pályázat célja, hogy mozgalommá szervezze a Magyarországon már eddig megvalósult falumegújítási elképzeléseket, tevékenységeket.

Az információk cseréjével tovább javítsa a falumegújításban részt vevő községek, nagyközségek eredményeit, jó példával elindítsa a falumegújítást az ebből korábban még kimaradó falvakban.

A második alkalommal meghirdetett Magyarországi Falumegújítási Díj kiírót az a szándék vezérli, hogy a legkiválóbb és példamutató kezdeményezések, tevékenységek bemutatásán keresztül kirajzolódjon a fenntartható fejlődésen alapuló, a jövő kihívásainak

megfelelni képes vidéki térségek, települések jövőképe. A pályázat az Európai Falumegújítási Díj 2008 pályázati kiírás követelményein alapul, amelyet az Európai Falumegújítási és Vidékfejlesztési Munkaközösség írt ki. Ez egészül ki néhány magyarországi sajátossággal, amelyeknek megléte (települési tervezés, magas színvonalú közszolgáltatások) nem olyan természetes, mint a fejletlen európai államokban.

A verseny ez évi mottója, megegyezően az Euró-

Az élhető település...

Az idei Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem ajánlásai

A 40. Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem idei témája AZ ÉLHETŐ TELEPÜLÉS – és a vidék felzárkóztatása volt. Az előadások, a kerekasztal-beszélgetések, valamint az esettanulmányok bemutatása során számos elvi, gyakorlati és aktuális szakpolitikai kérdéssel volt szó, amelyek közül a Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem a következő gondolatokat ajánlja az önkormányzatok, a kormányzati szervek, a civil szervezetek, illetve a témában érintett szakemberek figyelmébe:

❖ A települési táj a természetes és az épített emberi környezet ökológiai egysége, amivel együtt kell élni. A települési táj fejlesztése során ezt az ökológiai egységet nem szabad megsérteni, az ökológiai egységnek a fenntartása szükséges.

❖ Az egyes települések nem önálló, egymástól független tulajdonságú települések összessége, hanem egy ökológiai léttér folytonosságának szereplői, amelyek egymásra vannak utalva. Ezt az egymásra utaltságot maguknak a településeknek kell felismerniük, a hatalom, illetve az államigazgatás szabályozását és segítségét pedig erre kellene építeni.

❖ A vidék, illetve a „vidékiek” és a rurális-periférikus értékítéleteket a posztmodern kor értékrendjének megfelelően fel kell oldani, ami csak a környezeti adottságokkal való együttélés, a lokális erőforrásokkal való gazdálkodás, valamint az önrendelkezésen alapuló társulási formák révén valósítható meg.

❖ A globalizáció és a regionalizáció kettősségét, ellentmondásosságát csak a helyi tapasztalatokra és a helyi tudásra, valamint a hely karaktere és egysége iránti érzékenységre építve lehet feloldani.

❖ A települési társulások és az együttműködés formái is sokfélék a városkörnyéki és agglomerációs térségek, az idegenforgalmi és üdülő térségek, a tanyás térségek, az aprófalvas térségek, vagy a többszörösen hátrányos helyzetű térségek sajátosságainak megfelelően.

❖ A tervezés során a többszörösen hátrányos helyzetű térségekben sokkal nagyobb érzékenységre és tapintatra van szükség. A tervezés épüljön a tényleges kölcsönkapcsolatokra és az egyes települések egymásra utaltságára, és próbáljon belső társa(ka)t találni.

❖ Az infrastruktúra fejlesztése úgy segítse elő a fejlődést, hogy a hierarchikus, meghatározott elemeket tartalmazó térbeli rendszerek helyett a nyílt rendszerű, hálós kapcsolatokat részesíti előnyben.

❖ A turizmus fontos, de közel sem kizárólagos alapja a helyi gazdaságnak. A térségi szintű örökségvédelem is épüljön a tájegységre és a települések közti kapcsolatok hálójára.

❖ Az urbanista szakemberképzésnek önálló alapszakra kellene épülnie. Addig is, amíg ennek feltételei megszületnek, a fiatal szakemberek összefogására és továbbképzésére van szükség, amiben a Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem is fontos szerepet tölthet be.

jövőért

pai Falumegújítási Díj 2008 kiírással, a Társadalmi innovációk a jövőért, amely során Magyarországon most azokra a falvakra és vidéki közösségekre kívánunk fókuszálni, amelyek a falusi társadalmak sokrétű változásaira időszerű, emberséges és megvalósítható beavatkozásokkal tudtak választ adni. Célunk, hogy kiemelkedő, példás kezdeményezések, akciók kerüljenek „rivaldafénybe” és díjazásra.

A nyertes pályázó A Magyarországi Falumegújítási Díj I. helyezése a falufejlesztés legkiemelkedőbb minőségű megvalósításáért – 2007 elnevezésű elismerésben részesül, továbbá nevezhet az Európai Falumegújítási Díj – 2008 pályázatra, a meghirdetők fedezik az 550 eurós nevezési díjat. A győztes jogot szerez, hogy települése helyszíne lehessen a 2009. évi díjátadó ünnepségnek és falumegújítási konferenciának. Az I. helyezés nem megosztható.

Több pályázat is elnyerheti a második helyezést; a nyertes pályázók a Magyarországi Falumegújítási Díj a fenntartható falufejlesztés kiváló színvonalú megvalósításáért – 2007 elnevezésű elismerésben részesülnek.

A következő kategóriában eredményt elérők a Falumegújítás egy vagy több

területén elért kiemelkedő teljesítményért – 2007 névvel díjat kapnak.

Minden pályázatot benyújtó elismerésben részesül.

A díjak nem jelentenek közvetlen pénzbeli juttatást, hanem emléktárgyak, oklevelek kerülnek átadásra. A résztvevők az adott témában az FVM képzéseiben vehetnek részt, az első három kategória kitüntetettjei – eredményüknek megfelelő mértékben – előnyt élveznek az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program „A vidéki gazdaság és lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások”, „A vidéki örökség megőrzése”, a „Falumegújítás és -fejlesztés” intézkedésekre, valamint az ezekhez kapcsolódó „Képzés és tájékoztatás” intézkedésre vonatkozó kérelmek bírálata során.

(A nyertesek listáját – az értékelést követően – a két minisztérium honlapján lehet megtekinteni, illetve megjelenik az Önkormányzati tájékoztatóban.)

A pályázatot egy falu önkormányzata, vagy falvak szövetsége nyújthatja be. Amennyiben az adott település önkormányzata nem kíván pályázni, a pályázatot civil szervezetek is benyújthatják.

A pályázatokat a Regionális Közigazgatási Hivatalok Állami Főépítészeihez kell benyújtani legkésőbb 2007. november 16-ig.

További információ, a pályázati kiírás: www.otm.gov.hu honlap

Az év akadálymentes épülete 2006

Folyóiratunk előző számában Főépítészek az önkormányzatokban rovatban hírt adtunk Az év akadálymentes épülete 2006 című pályázat eredményéről. Sajnos, a közlésbe hiba csúszott: a megosztott díjat kapott két épület közül csak az egyiket ismertettük. Sajnáljuk, valójában ezt szeretnénk volna írni:

Az idén először – megosztva – két épület is megkapta ezt a címet, jelentősége és minősége okán: a nyíregyházi Esélycentrum, amelyet hajdani laktanyaépületekből építettek át a fogyatékosokkal élő emberek számára sokféle szolgáltatást nyújtó komplexummá és a veszprémi idősek Otthonháza. Az elismerésben a megrendelő, a tervező és a kivitelező közösen részesülnek.

Az év akadálymentes épülete címben és 1 000 000 forint összegű díjazásban részesült: **A Nyíregyháza, Esélycentrum épület** (Nyíregyháza, Tiszavasvári u. 41.). Építtető: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal. Tervező: Balázs Tibor vezető tervező, A-Studio '90 Építész Tervező Kft. Nyíregyháza. Kivitelező: Lengyel és Fia Kft. Nyíregyháza és a **Veszprém, Életöröm Idősek Otthona épület** (Veszprém, Sólyi út 20.). Építtető: Kariatidák Kft. Veszprém. Tervező: Czigány Tamás vezető tervező, CZITA Építésziroda Kft., Győr. Kivitelező: FŐ-GÉM Kft., Veszprém

Ybl Miklós-Díjak

Az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium hirdetménye a 2008. évi Ybl Miklós Díjak adományozásáról

A miniszteri rendelettel szabályozott Ybl Miklós-Díj a hazai épített környezet alakításában tartósan kimagasló gyakorlati és/vagy elméleti építészeti alkotó munkásság, életmű elismerésére szolgál, és csak egyéni teljesítmény alapján adományozható. Évente legfeljebb öt díj adományozható. A díjjal emléklap, az adományozást igazoló oklevél és pénzjutalom jár. Egy díj nem osztható meg két vagy több személy között.

Az Ybl Miklós-díjak átadása március 15-e megünnepléséhez kapcsolódik.

A díjat az Ybl Miklós Díj Előkészítő Bizottság javaslata, illetve Dr. Szaló Péter területfejlesztési és építésügyi szakállamtitkár előterjesztése alapján Bajnai Gordon önkormányzati és területfejlesztési miniszter adományozza.

Az Ybl Miklós-Díj Előkészítő Bizottság elnöke Fegyverneky Sándor országos főépítész, főosztályvezető, a bizottság tagjai Eltér István, a Magyar Építész Kamara elnöke, Kálmán Ernő DLA, a Magyar Építőművészek Szövetség elnöke, továbbá négy Ybl-díjas építész, aki erre a feladatra 2007. november 16-ig megbízást kap.

A bizottság titkára Zsilinszky Gyula (tel: 06-1/441-7779, e-mail: gyula.zsilinszky@meh.hu)

A 2008. évi Ybl Miklós-díjak elnyerése, illetve adományozása érdekében egyéni pályázatokat kell, vagy javaslatokat lehet benyújtani.

Határidő: 2007. november 16. 14.00 óra

A pályázatok (javaslatok) postán beküldhetők a Magyar Építőművészek Szövetsége Titkársága címére (1088 Budapest VIII., Ötpacsirta u. 2.), vagy személyesen benyújthatók ugyanitt, munkanapokon 10.00 és 14.00 óra közt. (tel.: 06-1/318-2444)

(További információ a www.otm.gov.hu honlapon)

Állami főépítészek

Személyi és székhelyváltások

Az ÖN-KOR-KÉP figyelemmel kíséri és folyamatosan közli az állami (volt területi) főépítésekkel kapcsolatos szervezeti, személyi és adatváltásokat. A 2007. évi januári-februári számban beszámoltunk,

hogyan a közigazgatási reform részeként az 1992-ben létrehozott területi főépítési hálózat átalakult, a területi főépítések elnevezése állami főépítészre változott. Állami főépítési irodaként az újonnan létreho-

zott regionális közigazgatási hivatalokban, azok szervezeti egységeként működnek, változatlan szakmai feladattal és hatáskörrel. A Balatoni Területi Főépítési Iroda az átszervezések után a Dél-dunántúli Közigazgatási Hivatal Állami Főépítési Iroda keszthelyi alirodájaként működik.

Most újabb személyi változásokról adunk tájékoztatást:

október 10-től Csohány Klára a dél-alföldi állami főépítész, Szeged székhellyel, Lantay Attila az új közép-dunántúli állami főépítész Székesfehérváron.

Továbbá dr. Hajnóczi Péter, közép-magyarországi állami főépítész és irodája elérhetősége megváltozott.

(Az állami főépítészek elérhetősége a www.onkornet.hu honlapról letölthető).

KERESZTES SÁNDOR állami főépítész, fősztályvezető. *Illetékességi területe:* a Nyugat-dunántúli Régió (Győr-Moson-Sopron, Vas és Zala megyék, Győr, Sopron, Szombathely, Zalaegerszeg és Nagykanizsa m. j. városok), kivéve a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Zala m-i települései.

NYUGAT-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS KÖZIGAZGATÁSI HIVATAL ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZI IRODA 9022 Győr, Vörösmarty u. 10. Telefon/fax/üzenet: (96) 328-787, (96) 517-004 E-mail: foepitesz@tfi-gyor.hu

BERNÁTH MIHÁLY állami főépítész, fősztályvezető. *Illetékességi területe:* az Észak-magyarországi Régió (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megyék, Miskolc, Eger, Salgótarján m. j. városok).

ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI REGIONÁLIS KÖZIGAZGATÁSI HIVATAL ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZI IRODA 3300 Eger, Kossuth u. 9. Telefon: (36) 516-224, (36) 311-640 Fax: (36) 516-225 E-mail: allamifoeptesiz@heves.b-m.hu

LANTAY ATTILA állami főépítész, fősztályvezető. *Illetékességi területe:* a Közép-dunántúli Régió (Fejér, Komárom-Esztergom és Veszprém megyék, Székesfehérvár, Dunaújváros, Tatabánya és Veszprém m. j. városok), kivéve a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Veszprém megyei települései.

KÖZÉP-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS KÖZIGAZGATÁSI HIVATAL ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZI IRODA 8000 Székesfehérvár, Szent István tér 9. Iroda: Petőfi út 5. II. emelet Telefon: (22) 512-250-tól -259 -ig, (30) 248-9455 Fax: (22) 512-250; E-mail: allami.foepitesz@fejer.b-m.hu

DR. HAJNÓCZI PÉTER állami főépítész, fősztályvezető. *Illetékességi területe:* a Közép-magyarországi Régió (Budapest főváros, Érd m. j. város és Pest megye).

KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI REGIONÁLIS KÖZIGAZGATÁSI HIVATAL ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZI IRODA 1052 Budapest, Városház utca 7. II. 295. 1364 Budapest, Pf. 270. Telefon: (1) 485-6800 kp., Fax: (1) 266-2502. Dr. Hajnóczi Péter (30) 941-6730, e-mail: hajnoczip@pest.b-m.hu Kaddébo Krisztina (1) 485-6914, kabdebok@pest.b-m.hu Kiss Ágnes (1) 485-6945, kissa@pest.b-m.hu

Kovács Bea (1) 485-6800/6287 m., kovacs@pest.b-m.hu
Kovács Zsófia (1) 485-6800/6289 m., kovacs.zsofia@pest.b-m.hu
Kövesi György (1) 485-6800/6220 m., kovesigy@pest.b-m.hu
Tóth József (1) 485-6916, toth.jozsef@pest.b-m.hu

VIRÁNYI ISTVÁN állami főépítész, fősztályvezető. *Illetékességi területe:* a Dél-dunántúli Régió (Baranya, Somogy és Tolna megyék, Pécs, Kaposvár, Szekszárd m. j. városok) és a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet teljes területe¹.

DÉL-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS KÖZIGAZGATÁSI HIVATAL ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZI IRODA 7400 Kaposvár, Csokonai u. 3. Telefon: (82) 502-650, (82) 502-659 mob: (20) 940-9239, Fax: (82) 502-639 E-mail: foepitesz@ddrk.hu.

KESZTHELYI ALIRODA Németh László; 8360 Keszthely, Lovassy u. 7/b. 8361 Keszthely, Pf. 132. Telefon: (83) 511-445, Fax: (83) 314-820 E-mail: tfi.balaton@t-online.hu

ARATÓ ANDRÁS ISTVÁN állami főépítész, fősztályvezető. *Illetékességi területe:* az Észak-alföldi Régió (Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék, Debrecen, Szolnok, Nyíregyháza m. j. városok).

ÉSZAK-ALFÖLDI REGIONÁLIS KÖZIGAZGATÁSI HIVATAL ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZI IRODA 4024 Debrecen, Vármegyeháza u. 1/b. 4002 Debrecen, Pf. 83., 4024 Debrecen, Piac u. 54. Telefon: (52) 533-477, (52) 348-007 Telefon/fax/üzenet: (52) 348-481 E-mail: allami.foepitesz@hajdu.b-m.hu

CSOHÁNY KLÁRA állami főépítész, fősztályvezető. *Illetékességi területe:* a Dél-alföldi Régió (Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyék, Kecskemét, Békéscsaba, Hódmezővásárhely, Szeged m. j. városok).

DÉL-ALFÖLDI REGIONÁLIS KÖZIGAZGATÁSI HIVATAL ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZI IRODA 6720 Szeged, Arany János u. 7. Postacím: 6701 Szeged, Pf. 429. Telefon/fax/üzenet: (62) 555-350, (62) 555-351 E-mail: tfiszeged@invitel.hu

¹ A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területe a 2000. évi CXII. évi törvény 1. sz. melléklete szerinti 164 település

A rovatot Zábránszkyé Pap Klára szerkesztette